

Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon hoitoon pääsy ja odotusajat 1.5. - 31.8.2023

Yleisltk 05.10.2023 § 104
7986/06.00.00/2023

Valmistelija: peruspalveluiden toimilinjajohtaja Eija Jestola,
puh. 040 712 1040, eija.jestola(at)pshyvinvointialue.fi,
erityispalveluiden toimilinjajohtaja vs. Pekka Jäkälä,
pekka.jakala(at)pshyvinvointialue.fi

Hoitotakuulla tarkoitetaan terveydenhuoltolaissa määriteltyä aikaa, jonka kuluessa potilaan on päästävä **kiireettömään hoitoon** tai **kiireettömään tutkimukseen**. Kiireettömään hoitoon pääsyn eli hoitotakuun enimmäismääräajoista säädetään terveydenhuoltolaissa.

Kiireelliseen hoitoon asiakkaan on päästävä nopeasti sen mukaan kuin hänen sairautensa tai vammansa edellyttää asuinpaikkakunnasta riippumatta.

Perusterveydenhuolto

Asiakkaan pitää saada yhteys terveystieteiden keskukseseen välittömästi arkisin terveystieteiden keskuksen aukioloaikoina.

Lääkärin tai muun terveydenhuollon ammattihenkilön on arvioitava hoidon tarve viimeistään kolmantena arkipäivänä yhteydenotosta.

Asiakkaan hoito on järjestettävä kohtuullisessa ajassa, kuitenkin viimeistään kolmessa kuukaudessa kun hoidon tarve on arvioitu. Suun terveydenhuollossa tämä aika voidaan ylittää kolmella kuukaudella asiakkaan terveydentilan vaarantumatta.

Perusterveydenhuollossa hoidon tarpeen arviointi toteutuu hoitotakuun puitteissa. Lääkäreiden vastaanotto toiminnassa hoitoon pääsy ylittyy 135 asiakkaan kohdalla, suun terveydenhuollossa noin 2 500 potilaan kohdalla ja avokuntoutuksessa kolmen (3) potilaan kohdalla.

Erikoissairaanhoido

Kiireettömään erikoissairaanhoidon pääsy edellyttää lääkärin lähetystä. Hoidontarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa lähetteen saapumisesta sairaalaan.

Hoidontarve arvioidaan joko lähetteen perusteella tai lisätutkimuksissa. Arvioinnissa mahdollisesti tarvittavat lisätutkimukset tai erikoislääkärin arviointi on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa lähetteen saapumisesta.

Jos tutkimuksissa todetaan, että potilas tarvitsee erikoissairaanhoidon, se on aloitettava viimeistään kuudessa

kuukaudessa hoidon tarpeen toteamisesta. Hoito on aloitettava viimeistään kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hoidontarve on todettu.

Lasten ja alle 23-vuotiaiden nuorten psykiatrisessa erikoissairaanhoidossa lapsen tai nuoren tilanne on arvioitava kuudessa viikossa lähetteen saapumisesta. Kun hoidon tarve on todettu, hoitoon on päästävä kolmessa kuukaudessa.

Erikoissairaanhoidossa hoidon tarpeen arviointi toteutuu valtaosalla erikoisaloista, erityisesti ns. konservatiivisilla erikoisaloilla ja naistentaudeilla, korva-, nenä- ja kurkkutaudeissa sekä syöpätaudeilla. Hoidon tarpeen arviointi ei toteudu 21 % eli 1309 potilaan kohdalla. Tämä koskee erityisesti operatiivisia aloja, kuten käsikirurgiaa (339), silmätauteja (262), ortopediaa ja traumatologiaa (226), urologiaa (115), plastiikkakirurgiaa (98) ja verisuonikirurgiaa (59).

31.8.2023 erikoissairaanhoidoa odotti hyvinvointialueella yhteensä 10 032 potilasta. Heistä 25,4 % oli odottanut yli 6 kk. Kirurgian erikoisaloilla odotusaika ylittyi 45% potilaista (1770 potilasta), eniten ylityksiä oli ortopediassa ja traumatologiassa (987), gastroenterologisessa kirurgiassa (531), plastiikkakirurgiassa (100), käsikirurgiassa (69), urologiassa (38) ja lastenkirurgiassa (27). Silmätaudeissa 22 % potilasta (249) oli odottanut yli 6 kk, korva-nenä-kurkkutaudeissa 21 % (169) ja hammas-, suu- ja leukasairauksissa 34 % (69). Eniten ylityksiä oli polven- ja lonkan tekonivelleikkausta, kaihileikkausta, tyräleikkauksia ja sappileikkauksia odottavien joukossa.

Nuorisopsykiatrilla 4 lähetteen arvio oli kestänyt yli 21 vrk, mutta 34 potilaan hoidonarvion alkaminen oli kestänyt yli 3 kk ja hoidon alkamista odotti yli 6 kk 12 potilasta. Alle 23 vuotiaista 55 hoidontarpeen arvio oli tapahtunut yli 6 vk päästä. Lastenpsykiatriassa elokuun loppuun mennessä 678 lähetteestä 21 (3 %) oli arvioitu yli 21 vrk kuluessa, kaikissa tapauksissa hoidon tarpeen arvio oli tehty alle 3 kk sisällä, ja vain yhden potilaan hoidon tarpeen arvio oli ylittänyt 6 vk, ja hoidon odotus oli ylittänyt 3 kk 5 potilaalla.

Esityslistan oheisaineistona:

- hoitoon pääsyn tilannekuvat 5–8/2023
- johtajaylilääkärin laatima ”Selvitys kiireettömään erikoissairaanhoidon pääsystä Pohjois-Savon hyvinvointialueella” Valviralle 20.9.23 ja diaesitys

Valmistelijan päätösehdotus:

Yleisten palveluiden lautakunta merkitsee tiedoksi raportin hoitotakuun toteutumisesta ajalla 5-8/2023.

Taloudellisuus-, tuottavuus- ja integraatiovaikutusten arviointi

Hoitotakuun seuranta on osa omavalvontaa, toiminnan seuranta ja suunnittelua huomiden myös taloudellisuus, tuottavuus ja integraatio.

Esittelijä

yleisten palveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Yleisten palveluiden lautakunta merkitsee tiedoksi raportin hoitotakuun toteutumisesta ajalla 5-8/2023

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.